

Ecoauditul

Terminologie

În prezent, termenul ”*ecologic*” este foarte des utilizat de către unii producători.

Deseori auzim fraza de genul ”*produsul meu e natural, e ecologic*”

Ce este un **produs ecologic** și ce este un **produs natural**?

Produs natural – produs ce a fost produs sau procesat într-o măsură minimă și fără adaos de conservanți.

Produs ecologic – produs care a fost cultivat, depozitat și procesat fără utilizarea substanțelor chimice de sinteză, în conformitate cu regulile de producție ecologică stabilite în legislația națională și cu standardele naționale și internaționale, și procesul respectiv a fost supus controlului unui organism de certificare acreditat și recunoscut de MADRM.

Important: Natural nu înseamnă neapărat Ecologic !!!

Care este criteriul de bază care deosebește aceste produse?

R: *certificarea și etichetarea ecologică*

Pe lângă termenul **ecologic (ECO)** se folosesc și termenii **organic (ORG)**, **biologic (BIO)** - termeni ce au aceeași semnificație, fiecare fiind specific unui alt spațiu geografic:

Termenul „*organic*” se utilizează în spațiul anglo-saxon (vorbitori de engleză): *organic food, organic milk, organic expo, etc.*

Termenul „*bio*” este folosit în special în spațiul franco-german: *agriculture biologique*.

Termenul „*eco*” sau „*ecologic*” este folosit în România și în Moldova.

Mai mult, nu se folosesc în etichetare sau în publicitate niciun fel de termeni, inclusiv termenii utilizați în mărci comerciale sau nume de societăți, sau practici dacă ar putea induce în eroare consumatorul sau utilizatorul sugerând că un produs sau ingredientele acestuia respectă normele prevăzute de legislația în domeniul producției ecologice.

Produsele obținute în timpul perioadei de conversie nu se etichetează și nu se promovează drept produse ecologice sau produse în conversie.

Producția ecologică este un sistem global de gestiune agricolă și de producție alimentară care combină cele mai bune practici de mediu, un nivel înalt de biodiversitate, conservarea resurselor naturale, aplicarea unor standarde înalte privind bunăstarea animalelor și o metodă de producție care respectă preferințele anumitor consumatori pentru produse obținute cu ajutorul unor substanțe și procese naturale.

Sigla și sistemul de etichetare

Atunci când consumatorii aleg să cumpere produse ecologice, ei trebuie să știe că primesc exact acel produs pentru care au plătit. **Sigla și sistemul de etichetare ecologic** reprezintă mecanismul ce face posibil acest lucru.

Acest sistem este creat să ofere încredere deplină că produsele cumpărate sunt produse obținute și certificate în conformitate cu reguli stricte de producție, procesare, inspecție și certificare, stabilite de **legislația națională și/sau Regulamentul UE privind producția**

ecologică sau, în cazul bunurilor importate, conform unui sistem echivalent, cu reguli la fel de stricte.

Legislația națională privind producția ecologică

...

La nivelul Comunității Europene procesul de producție ecologică este reglementat de următoarele regulamente:

Procesul. Producția și comercializarea produselor pe piață ce poartă **etichete și sigle naționale sau UE** specifice modului de producție ecologic urmează un proces strict ce trebuie urmat întocmai.

Pe durata întregului lanț de obținere a unui produs ecologic, operatorii trebuie să respecte permanent regulile stabilite în legislația comunitară și națională. Ei trebuie să-și supună activitatea unor vizite de inspecție, realizate de organisme de inspecție și certificare, în scopul controlului conformității cu prevederile legislației în vigoare privind producția ecologică.

Obiectivele producției ecologice ...

Înregistrarea agenților economici în producția agroalimentară ecologică

Conform prevederilor legislației în vigoare, orice agent economic care desfășoară activitate în sistemul de agricultură ecologică este obligat să înregistreze această activitate la autoritatea competentă (Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului) și să accepte procedura de inspecție și certificare efectuată de către organismul de inspecție și certificare acreditat și autorizat.

Înregistrarea se face prin completarea fișelor de evidență, prevăzute în anexele nr.1-3, care sînt parte integrantă a Regulamentului cu privire la sistemul de inspecție și certificare a producției agroalimentare ecologice (anexa 3 din HG nr.149/2006). În fișa de evidență se indică:

- numele și adresa agentului economic;
- amplasarea terenurilor și încăperilor unde se desfășoară operațiunile;
- natura operațiunilor și a produselor;
- angajamentul agentului economic de a respecta prevederile prezentei legi;
- denumirea organismului de inspecție și certificare la care agentul economic certifică producția agroalimentară ecologică.

În scopul verificării informațiilor cuprinse în fișele de evidență, solicitantul furnizează Ministerului și alte documente solicitate de acesta.

Principiile producției ecologice ...

Metodele de producție ecologică ...

Conversia

...

Durata perioadei de conversie este:

- a) 3 ani pentru culturile perene și plantații (din data aplicării la OC până la recoltă);
- b) 2 ani pentru culturile de câmp anuale (din data aplicării la OC până la însămânțare);
- c) 2 ani pentru pășiști și culturi furajere;
- d) 12 luni pentru vite pentru carne;
- e) 6 luni pentru rumegătoare mici și pentru porci;
- f) 12 săptămâni pentru animale de lapte;
- g) 10 săptămâni pentru păsările pentru producția de ouă și/sau carne, cumpărate la vârsta de 3 zile;
- h) 12 luni pentru albine, dacă familia a fost procurată din stupine convenționale.

Perioada de conversiune începe din momentul când agentul economic a încheiat contract cu organismul de inspecție și certificare în domeniu.

INSPECȚIA ȘI CERTIFICAREA

Sistemul de control este consolidat prin măsuri de precauție mai stricte și controale mai robuste ale lanțului de aprovizionare, bazate pe riscuri. În principiu, operatorii sunt verificați la fața locului o dată pe an. Totuși, acolo unde controalele anterioare nu au evidențiat nici-o nerespectare pe parcursul celor trei ani anteriori, perioada dintre două inspecții fizice la fața locului poate fi prelungită până la doi ani.

Inspecția și certificarea producției agroalimentare ecologice sunt efectuate de către organismele de inspecție și certificare (OIC) autorizate de autoritatea competentă (MADRM) în baza acreditării acordate de Centrul Național de Acreditare (MOLDAC).

Lista acestor organisme de inspecție și certificare este permanent actualizată și publicată pe pagina web a MADRM. La momentul actual, 2 organisme de inspecție și certificare sunt recunoscute conform Legii nr. 115/2005:

- 1) S.C. „Certificat-Eco” S.R.L.
- 2) S.C. „Control Union Dnjestr” S.R.L.

În urma controalelor efectuate de organismele de inspecție și certificare, operatorii care au respectat regulile de producție vor primi certificatul de produs ecologic și își vor putea eticheta produsele cu mențiunea "ecologic".

Dacă un organism de control suspectează că un operator încearcă să introducă pe piață un produs neautorizat desemnându-l drept „ecologic”, organismul respectiv trebuie să investigheze oficial și să interzică temporar introducerea pe piață a produsului respectiv până la finalizarea investigației. În cazul unor încălcări grave sau repetate, operatorilor li se poate interzice să își comercializeze produsele descrise ca fiind ecologice pentru o anumită perioadă sau li se poate retrage certificatul.

Mențiuni obligatorii în etichetarea unui produs agroalimentar

Înainte de a lua în considerare mențiunile obligatorii specifice produselor ecologice, eticheta trebuie să respecte legislația generală privind etichetarea produselor agroalimentare și să conțină mențiunile obligatorii în conformitate cu **Legea nr. 279/2017 privind informarea consumatorului cu privire la produsele alimentare**, și anume:

Nr crt.	Mențiuni obligatorii:
1.	Denumirea produsului alimentar
2.	Lista ingredientelor
3.	Identificarea substanțelor sau produselor care provoacă alergii sau intoleranță
4.	Cantitatea de anumite ingrediente sau categorii de ingredient
5.	Cantitatea netă de produs alimentar
6.	Informații referitoare la valabilitatea produsului alimentar: - data-limită de consum ori data durabilității minimale; sau - data fabricării și termenul de valabilitate
7.	Condițiile speciale de păstrare și/sau condițiile de utilizare
8.	Numele sau denumirea comercială și adresa operatorului din businessul alimentar sub a cărui denumire sau denumire comercială se comercializează produsul alimentar
9.	Țara de origine sau locul de proveniență (în cazul în care lipsa acestor informații ar putea induce consumatorul în eroare în ceea ce privește adevărata țară de origine sau pentru tipurile de carne care se încadrează la codurile din Nomenclatura combinată („NC”))
10.	Instrucțiuni de utilizare (în cazul în care omiterea lor ar îngreuna utilizarea corectă a produsului alimentar)
11.	Concentrația alcoolică dobândită (pentru băuturile care conțin mai mult de 1,2 % de alcool în volum)
12.	Declarația nutrițională , cu următoarele informații obligatorii: valoarea energetică, cantitatea de grăsimi, acizii grași saturați, glucide, zaharuri, proteine, sare
13.	Mențiune privind identificarea lotului

Cerințe obligatorii la etichetarea produselor agroalimentare ecologice (conform art.6 al Legii nr.115/2005)

Etichetarea produselor agroalimentare ecologice se efectuează în conformitate cu prevederile stabilite de actele normative în vigoare. Eticheta sau documentele de însoțire (pentru produsele în vrac) conțin în mod obligatoriu:

- 1) numele și adresa producătorului sau procesatorului;
- 2) denumirea produsului, metoda de producție ecologică utilizată;
- 3) denumirea și codul organismului de inspecție și certificare acreditat și autorizat;
- 4) condițiile de păstrare;
- 5) termenul minim de valabilitate;
- 6) interzicerea depozitării în același spațiu a produselor ecologice alături de alte produse;
- 7) marca națională „Agricultura Ecologică – Republica Moldova”;
- 8) o indicație a locului unde s-a cultivat materia primă agricolă din care se compune produsul, plasată în același câmp vizual cu marca, sub una dintre următoarele forme:
 - a. „Agricultura Ecologică – Republica Moldova”, în cazul în care materia primă agricolă a fost cultivată în Republica Moldova;
 - b. „Agricultura Ecologică – non Republica Moldova”, în cazul în care materia primă agricolă nu a fost cultivată în Republica Moldova;

- c. „*Agricultura Ecologică – Republica Moldova/altă țară*”, în cazul în care o parte din materia primă agricolă a fost cultivată pe teritoriul Republicii Moldova, iar altă parte – în alte țări;
- d. „*Agricultura Ecologică – UE*”, atunci când materia primă agricolă a fost cultivată în Uniunea Europeană.”

Marca națională ”Agricultura Ecologică – Republica Moldova”

Etichetele vor cuprinde *marca națională „Agricultura Ecologică – Republica Moldova”*, înregistrată conform legislației în vigoare.

Marca națională „Agricultura Ecologică – Republica Moldova” este un semn oficial, care confirmă faptul că procesul de producție este controlat de organismele de inspecție și certificare și garantează că produsul este obținut conform exigențelor și principiilor agriculturii ecologice.

Marca națională „Agricultura Ecologică – Republica Moldova” se utilizează în scop de etichetare, prezentare și promovare a produselor agroalimentare ecologice și se aplică numai la produsele agroalimentare ce au fost supuse procedurilor de inspecție și certificare pe tot parcursul ciclului de producție de către organismele de inspecție și certificare, autorizate de MADRM.

Dreptul de utilizare a *mărcii naționale „Agricultura Ecologică – Republica Moldova”* la produse, etichete și la ambalajele produselor agroalimentare ecologice îl au agenții economici care produc, procesează, importă, exportă și/sau comercializează produse agroalimentare ecologice, înregistrați de autoritatea competentă (MADRM).

Marca națională „Agricultura Ecologică” trebuie să fie ușor identificată prin poziția amplasării. În cazul produselor procesate, marca națională „Agricultura Ecologică – Republica Moldova” trebuie să apară pe etichetă pe partea principală și pe partea secundară a ambalajului.

În cazul produselor neprocesate, marca națională „Agricultura Ecologică – Republica Moldova” se aplică pe partea principală a ambalajului, a cutiei etc. În cazul produselor alimentare preambalate în recipiente de sticlă, plastic sau altele, marca națională „Agricultura Ecologică – Republica Moldova” se va aplica pe eticheta principală.

Marca națională „Agricultura Ecologică – Republica Moldova” se aplică la produsele procesate numai în cazul în care:

- 1) producția de alimente ecologice procesate este separată în timp și spațiu de producția de alimente neecologice;
- 2) compoziția alimentelor ecologice procesate corespunde următoarelor condiții:
 - a. produsul este fabricat în principal din ingrediente de origine agricolă. Apa și sarea de bucătărie nu se iau în considerare în cazul în care se stabilește că un produs este fabricat în principal din ingrediente de origine agricolă;
 - b. pot să fie utilizați aditivii, auxiliarii tehnologici, aromele, apa, sarea, preparatele din microorganisme și enzime, mineralele, oligoelementele, vitaminele, precum și aminoacizii și alți micronutrienți incluși în alimente în scop nutrițional special, numai dacă utilizarea lor în producția ecologică a fost autorizată;
 - c. ingredientul ecologic să nu fie într-o compoziție cu același ingredient în formă neecologică sau cu unul provenit din producția de conversiune;
 - d. să nu se utilizeze substanțe sau tehnici ce ar reconstitui proprietățile pierdute în timpul procesării sau depozitării alimentelor ecologice, ce ar corecta rezultatele neglijenței în

timpul procesării sau care ar putea crea confuzii în orice alt fel în ce privește adevărata natură a acestor produse;

3) ingredientele ecologice constituie cel puțin 95% din greutatea ingredientelor de origine agricolă.

În alte cazuri ale producției procesate, în lista de ingrediente și în același câmp vizual cu descrierea comercială, se utilizează termenii sinonimi „biologic”, „organic” sau combinațiile acestora dacă:

- a) ingredientul principal este un produs al activității de vînat sau pescuit;
- b) alte ingrediente de origine agricolă sînt ecologice;
- c) în lista de ingrediente se concretizează care dintre acestea sînt ecologice.

Restricții la utilizarea marcajului ecologic

Se interzice:

a) utilizarea mărcii naționale „Agricultura Ecologică – Republica Moldova” în perioada de conversiune la producția agroalimentară ecologică;

b) utilizarea mărcii naționale „Agricultura Ecologică – Republica Moldova” la produsele ce conțin organisme modificate genetic și derivatele lor;

c) utilizarea mărcii naționale „Agricultura Ecologică – Republica Moldova” pînă la obținerea certificatului de conformitate a produsului ecologic;

d) publicitatea falsă sau înșelătoare ori utilizarea oricărei mărci sau logo ce pot fi confundate cu marca națională „Agricultura Ecologică – Republica Moldova”.

Cerere de solicitare a utilizării mărcii naționale

Agenții economici care intenționează să utilizeze marca națională „Agricultura Ecologică – Republica Moldova” în scop de etichetare, prezentare și promovare a produselor ecologice, sînt obligați să prezinte o cerere de acordare a dreptului de utilizare a acestei mărci la Comisia de profil de examinare, constituită în cadrul Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului.

Modelul cererii de acordare a dreptului de utilizare a mărcii naționale „Agricultura Ecologică – Republica Moldova” este prevăzut în anexa nr.1 la Regulamentul privind utilizarea mărcii naționale „Agricultura Ecologică – Republica Moldova”, aprobat prin HG nr.884/2014.

În scopul examinării cererii de solicitare a utilizării mărcii naționale „Agricultura Ecologică – Republica Moldova”, **agentul economic prezintă:**

- ✓ *fișa de evidență* a agentului economic în producția agroalimentară ecologică;
- ✓ *contractul* încheiat de agentul economic cu un organism de inspecție și certificare, autorizat;
- ✓ *certificatul de conformitate*, eliberat de organismul de inspecție și certificare cu care agentul economic a încheiat contractul;
- ✓ *modelul de etichetă*, care va fi aplicată la producția agroalimentară ecologică, conținînd și marca națională „Agricultura Ecologică – Republica Moldova”, pe o foaie de formatul A4.

Cererea se completează în două exemplare și se examinează în termen de 30 de zile calendaristice de către comisia de profil de examinare, aprobată de către autoritatea competentă (MADRM).

Cererea de solicitare a utilizării mărcii naționale „Agricultura Ecologică – Republica Moldova” este respinsă dacă:

- a) documentele prezentate nu sînt complete și nu corespund tuturor cerințelor;
- b) s-a depistat că cel puțin unul din documentele prezentate este fals;
- c) în perioada de după primirea certificatului de conformitate și pînă la depunerea cererii de solicitare a utilizării mărcii naționale „Agricultura Ecologică – Republica Moldova”, organismul de inspecție și certificare a depistat încălcări de nerespectare a legislației în domeniul agriculturii ecologice și a informat în scris despre aceasta autoritatea competentă.

Agentul economic are dreptul să solicite comisiei de profil de examinare explicarea motivelor care au stat la baza respingerii cererii de solicitare a utilizării mărcii naționale „Agricultura Ecologică – Republica Moldova”.

Dacă nu este de acord cu deciziile comisiei de profil de examinare, agentul economic are dreptul să conteste deciziile și acțiunile comisiei respective conform Legii contenciosului administrativ.

Termenul de utilizare a mărcii naționale „Agricultura Ecologică – Republica Moldova” este de un an.

LOGO-UL COMUNITAR (Sigla UE)

Sigla comunitară pentru producție ecologică poate fi utilizată în etichetarea, prezentarea și promovarea produselor ce răspund exigențelor enunțate în Regulamentul 834/2007 și Regulamentul 889/2008.

...

Importul produselor ecologice în vederea comercializării acestora în Republica Moldova se efectuează de către agenții economici înregistrați la Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (în continuare – Minister), în conformitate cu prevederile Regulamentului privind sistemul de inspecție și certificare a producției agroalimentare ecologice.

Produsele ecologice importate în vederea comercializării în Republica Moldova trebuie să întrunească cumulativ următoarele condiții:

a) să fie origine dintr-o țară membră a Uniunii Europene sau dintr-o țară terță, care figurează pe lista întocmită de Comisia Europeană, și controlate de un organism de inspecție și certificare, menționat în aceeași listă;

b) să fie însoțite de Certificatul de control pentru importul produselor agroalimentare ecologice în/din Republica Moldova, în original, pînă la primul destinatar, de model internațional. Certificatul este eliberat de organismul competent din țara de origine, care urmează să ateste faptul că lotul la care se referă Certificatul a fost obținut în cadrul unui sistem de producție agroalimentară ecologică, în care se aplică regulile Uniunii Europene sau reguli echivalente, precum și faptul că lotul a fost supus unui sistem de inspecție și certificare, reglementat de normele comunitare sau ale unui sistem cu o eficiență echivalentă cu cea a controlului efectuat în cadrul Uniunii Europene;

c) produsele agroalimentare ecologice de origine animală trebuie să fie origine dintr-un stat membru al Uniunii Europene sau dintr-o țară terță, care figurează pe lista întocmită de Comisia Europeană, sau dintr-o parte a teritoriului acestora, din care importurile de produse agroalimentare ecologice de origine animală nu sunt interzise din motive sanitar-veterinare.

Importatorii de produse agroalimentare ecologice au următoarele obligații:

a) să asigure, prin exportatorul din țara de origine, existența documentelor de însoțire a produselor importate, solicitate conform regimului de import;

b) să țină evidența cantităților importate, în conformitate cu prevederile Regulamentului privind sistemul de inspecție și certificare a producției agroalimentare ecologice;

c) să transmită organismului de inspecție și certificare la care este înregistrat toate datele privind modalitățile de transport de la exportator la primul destinatar, precum și informații cu privire la spațiile de depozitare ale primului destinatar;

d) să comunice organismului de inspecție și certificare la care este înregistrat, imediat după primirea certificatelor de control din partea organismului de inspecție din țara de unde se efectuează importul, următoarele date: denumirea și adresa primului destinatar și o copie a Certificatului de control privind importurile de produse agroalimentare ecologice, precum și orice alte informații pe care le solicită acest organism;

e) să transmită organismului de inspecție și certificare al primului destinatar, la cerere, toate informațiile pe care le solicită.

Obligații și acțiuni în cazul suspiciunii de nerespectare

În cazul în care un operator suspectează că un produs pe care l-a produs, pregătit, importat sau pe care l-a primit de la un alt operator nu respectă cerințele legislației în domeniu, operatorul respectiv:

- a) identifică și izolează produsul în cauză;
- b) verifică dacă suspiciunea poate fi probată;
- c) nu plasează produsul în cauză pe piață ca produs ecologic sau în conversie și nu îl utilizează în producția ecologică, decât dacă suspiciunea poate fi exclusă;
- d) în cazul în care suspiciunea este probată sau în cazul în care nu poate fi exclusă, informează imediat autoritatea competentă relevantă sau, organismul de control relevant, prezentând elementele disponibile, după caz;
- e) cooperează pe deplin cu autoritatea competentă relevantă sau, după caz, cu organismul de control relevant în cadrul verificării și identificării motivelor de nerespectare suspectată.

Bariere pentru producători:

1. Producătorii care certifică producția la Organismele de certificare Naționale nu sunt recunoscute la nivel internațional respectiv nu poate fi efectuat exportul produselor cu mențiune de „ecologic”.

Se va stabili un sistem de producție și certificare care să respecte principiile și regulile de producție și control echivalente cu cele prevăzute în Regulamentul Uniunii Europene. Astfel, măsurile de control vor avea o eficacitate echivalentă și va garanta același nivel de asigurare a conformității produselor.

2. Producătorii care certifică producția la Organismele de certificare Internaționale nu sunt recunoscute la nivel național, respectiv Ministerul nu deține în timp util informația din domeniul agriculturii ecologice. Tot odată acești producători nu pot beneficia de subvenții.

ASIGURAREA FINANCIARĂ

Stimularea promovării și dezvoltării agriculturii ecologice se efectuează prin acordarea de subvenții din fondul de subvenționare a producătorilor agricoli, prevăzut anual în cadrul bugetului de stat. Mărimea subvențiilor și modul de alocare a acestora se stabilesc de regulamentul aprobat de Guvern.

RĂSPUNDERE PENTRU ÎNCĂLCAREA LEGISLAȚIEI

Încălcarea legislației în domeniul AE atrage răspundere civilă, contravențională sau penală, conform legislației în vigoare.

1. Tipuri de etichete ecologice

Pentru a oferi mai multă siguranță, prin lege, toate produsele etichetate ca ecologice trebuie să poarte, pe lângă sigla națională/logo-ul comunitar, **numele ultimului operator** care a manipulat produsul (ex: producătorul, procesatorul sau vânzătorul) și **denumirea sau codul organismului de inspecție și certificare**.

Exemple de simboluri ale Organismelor de Inspecție și Certificare:

